

TOIDU(HINDADE) TULEVIKUST

Ruve Schank, põllumajandusministeeriumi välissuhete osakonna juhataja,
Eesti esindaja FAO juures 2007-2012

Toiduhindade prognoose teevad viimased 5 aastat maailma parima institutsionaalse kompetentsiga FAO ja OECD ühiselt. Kümne aasta peale ette prognoositakse mõõdukat tõusu. Selle taga on analüüs hindu üles või alla suruvatest teguritest. Demograafilised protsessid (pea kontrollimatu sündimus mõnedes regioonides, vananemine ja depopulatsioon teistes), elujärje paranemine koos kaasneva toidusedeli muutumisega liha- ja piimatoodete kasuks ühelt poolt, kliimamuutused ja toidutootmiseks vajalike ressursside (vesi, fossiilne energia, väetised, põllumaa, viljakas muld) pingestumine teiselt poolt suruvad hinda üles. Uued tehnoloogiad, töö parem korraldus, ostujõu nõrkus jms. võivad tõusu pidurdada. Suure tõenäosusega ei kajasta toiduhinnad praegu veel piisavalt kõiki kulusi (keskkonnakahju, ressursinappus jms.). Seetõttu ja tarbijate ootuste tõttu jaemüügi teravas konkurentsivõitluses kaod toiduketis mastaapse toiduraiskamiseni, kus umbes pool toidutootmiseks kulutatud ressursist on kulunud tühja. Ligi paar miljardit inimest nälgivad või on alatoitunud, samal ajal on paljudes riikides ülekaalulisi üle poole elanikkonnast. Vähemus saab endale lubada üha keerulisemaks muutuvat gurmeed, lõbustada ennast toiduhävitamisega (tomati – ja apelsinisõjad), samal ajal kui teistes piirkondades levib vaesus ja tööpuudus eriti maapiirkondades, kus laiad alad on igapäevaseks toiduks sobimatute tööstuslikult toodetavate monokultuuride all. Toiduressursi on tegelikult ka praegu planeedil piisavalt, see lihtsalt jaotub ebavõrdselt. Toidusektori juhtimine on nii riigi, regiooni kui globaalsel tasandil väga keerukas protsess, kus sobivat tasakaalu riigisekkumise ja erainitsiatiivi vahel jätkuvalt otsitakse, olles samal ajal nii turujõudude kui meedia(manipulatsioonide) tugevas haardes.